

KORRESPONDENT

przy Gazecie
Warszawskiej.

Wychodzi
- dwa razy na
tydzień

ROLNICZY, HANDLOWY I PRZEMYSŁOWY.

29 Czerwca
Dnia 11 Lipca

N° 55.

ROK 1856.

OPIS MACHIN I NARZĘDZI ROLNICZYCH UŻYWANYCH W KRÓLESTWIE POLSKIM BUDOWANYCH W FABRYCE

Evans, Lilpop & comp.

W WARSZAWIE.

Zniwiarki używane za granicą.

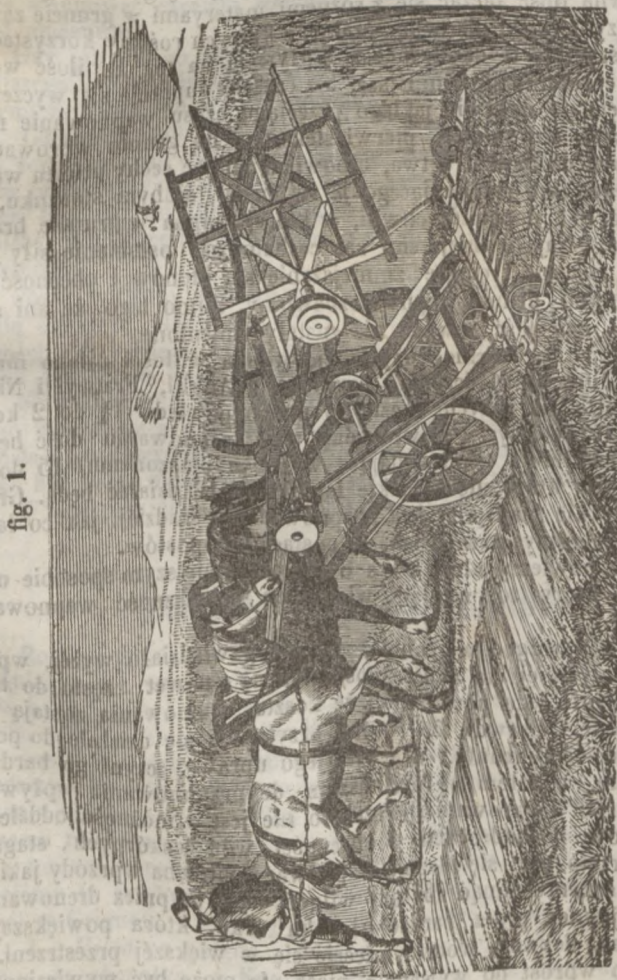

fig. 1.

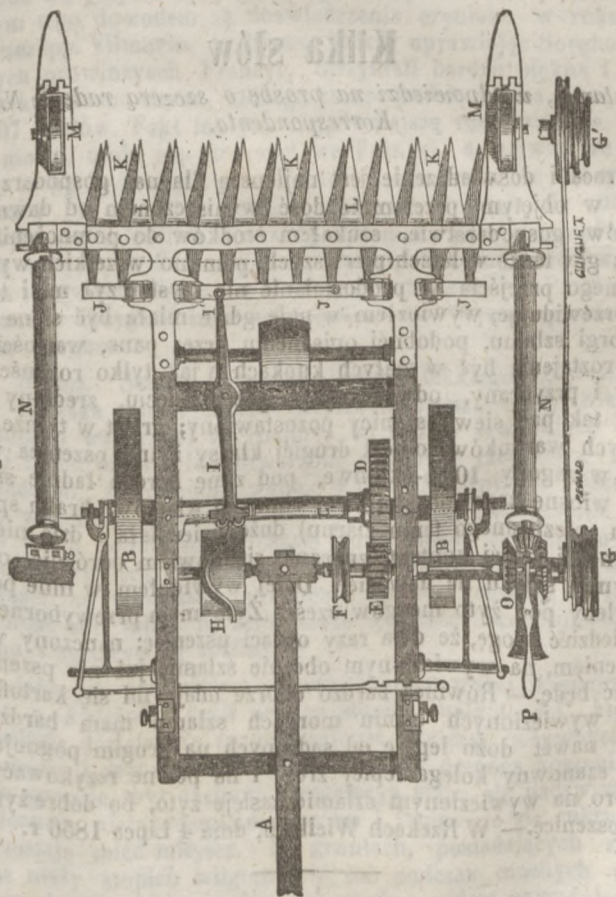

fig. 2.

Zniwiarka wynalazku Bell z Anglii.

Maszyna ta wynalezioną została przed wszystkimi innymi zniwiarkami; służyła ona wszystkim po niej następującym za wzór do nowych pomysłów i ulepszeń. Silne dwa konie są zaprzężone z tyłu maszyny, przy dyszlu A. a to tak, żeby mogły pchać przed sobą zniwiarkę. BB. są koła zniwiarki. Koło zębate D. osadzone na osi koła BB. obraca tryb E. który pociąga za sobą szejbę F. Ta ostatnia

udziela ruch wachlarzowi i kołu H. na którego obwodzie urządzony excentryk ślimakowaty, udziela następnie drążkowi J. J. ruch cofany, udzielający się dalej przez połączoną korbę J. zębom piły K. Zęby L. są nieruchome. Szejba F. o której wspomnieliśmy, udziela ruch szejbom GG. które następnie poruszają wachlarze. Przód maszyny, który utrzymuje piły, jest oparty na kołach M.— NN. są walce na których

obwija się płótno bez końca. Koła zębate O. poruszają też walce, które następnie pociągając za sobą płótno, tworzą ruch bez końca. Na te płótno wpada zboże ucięte przez piły, następnie płótno porywa je z sobą i układa na boku.

Drażek mały P. za pomocą stosownego mechanizmu rozsuwa tryby O. na jedną lub drugą stronę, przez co można nadawać obrot płótnu bez końca albo na prawo albo na lewo.— Oto jest cały układ maszyny, rysunek lepiej jej mechanizm objaśni. Maszyna powyższa sprowadzoną została przed parą laty przez JW. Hr. Augusta Potockiego do Wilanowa, i później w obecności mojej probowana, nie odpowiedziała zupełnie celowi. Zaprzęg z tyłu najniepraktyczniejszy; przy użyciu silnych koni, czterech ludzi nie było w stanie dyszła w kierunku prostym utrzymać. Konie rzucały ludźmi w prawo lub w lewo, tak że przykro patrzeć było na ich wysilenia i pracę, którą koniecznie w obecności swego pana maszynę do działania przymusić chcieli. Para silnych angielskich koni, które w Anglii premium siły otrzymały, nie potrafiła posunąć maszynę o kroków 13. Machina stawała, zapychała i próba się na tém kończyła. Machina ta na próbie w Francji szła lepiej i zręcznie, będąc jednak kosztownie skomplikowaną i ciężką, pierwszeństwa drugim ustąpić musiała. Fig. 1. oznacza maszynę w działaniu, z której płótno bez końca dla widzenia jej wewnętrznego mechanizmu jest zdjęte. Fig. 2 przedstawia całkowity plan maszyny.

Stanisław Lilpop.

Fabryka machin Evans Lilpop et Comp.

Kilka słów

O szlamie, w odpowiedzi na prośbę o szczerą radę w Nr. 53 Korrespondenta.

Praca i doświadczenie jest najlepszą dla nas gospodarzy nauką; tą idąc w objętym przemennie dość wyniszczonem od dawnych posiadaczy gospodarstwie, szukałem środków do pomnożenia nawozu, lecz gdy tenże w latach pierwszych, pomimo wszelkich wysileń, do koniecznego przejścia w płodozmianie nie wystarczył mi i to już w zimie przewidując, wywoziłem w pole gdzie miała być siana pszenica trzy morgi szlamu, podobnej opisanemu przez pana, wartości. Szlam ten do roztajenia był w małych kupkach a jak tylko rozpuściło, rozrzucony i przyorany, odwrócony po przerośnięciu, zredony powleczony i tak pod siew pszenicy pozostawiony; grunt w tymże miejscu podobnych warunków, to jest drugiej klasy żytni; pszenica wczesnie zasiana w zagony 10cio-skibowe, pod zimę bardzo ładnie się ujęła, lecz na wiosnę zapewne skutkiem zimnych wiatrów, braku spodniego ogrzewu (niezbędnego temu ziarnu) dużo ucierpiała i dziś nie jestem w zupełności z niej kontent, znacznie się bowiem odróżnia od będącej w tymże szlaku na nawozie. Dalej wywoziłem w inne pole tejsze samą glebę pod żyto morgów sześć. Żyto mam przewyborne i śmiało powiedzieć mogę, że dwa razy opłaci pszenicę; nauczony więc doświadczeniem, na wywiezionym obecnie szlamie już nie pszenicę lecz żyto siał będę.— Również bardzo dobrze udają mi się kartofle i obecnie na wywiezionych ośmiu morgach szlamu mam bardzo ładne kartofle, nawet dużo lepsze od sadzonych na drugim pognaju; sądzą więc że szanowny kolega lepiej zrobi i na pewne ryzykować nie będzie, skoro na wywiezionym szlamie zasieje żyto, bo dobre żyto, lichą zapłaci pszenicę.— W Rzekach Wielkich, dnia 4 Lipca 1856 r. S. Ch.

O wapnie

jako środka nawozowym.

(Dokończenie.)

Rzecz prosta, że im wapno jest mniej czyste, tém też go więcej użyć można i należy, wszakże nigdy średniej granicy przekroczyć nie wypada. W klimacie wilgotnym, nadużycie mniej za sobą złych skutków

ciągnąć jak w suchym, czego najlepszym dowodem jest iż w Anglii silniej daleko wapnują jak na lądzie stałym. Dozy angielskie mogłyby u nas być praktykowanemi jedynie w gruntach bardzo bogatych w szczątki organiczne, na torfiskach, nowinach, lub t. p. Jako *maximum* wapnowania uważać można 45 do 55 korcy (na miarę) na mórg 300-prętowy. Ilość ta, której skutki (przy dopełnieniu innych warunków uprawy i nawożenia) będą przez lat kilkanaście widoczne, u nas zastosowaną być może zaledwie w gruntach bardzo ściśłych, gliniastych i zimnych; w nieco lżejszych a nadewszystko suchych, ilość o połowę mniejsza będzie aż nadto dostateczną, a czasami nawet jeszcze za wielką. W tych ostatnich, zbytne wapnowanie może bardzo zaszkodzić, bo wysuszając grunt już z natury suchy, wprowadza tam chwasty właściwe gruntom suchym wapiennym; często nawet kłosa przed dojrzaniem usychają. Ze użyte umiarkowanie i na najlepszych gruntach nadzwyczajnie sprawi skutki, przeto aby nie przesadzić w ilości, użyć go można w tym razie w postaci kompostu, utworzonego z wapna, szczątków organicznych, torfu lub t. p.

Jak okazały wyżej przytoczone analizy, każdy plon zabiera z gruntu corocznie pewną, dość znaczną ilość wapna, ilość, której przez słabe gnojenie nigdy oddać nie jesteśmy w stanie; dalej, część wapna umieszczając się w dolnej warstwie, stanowiącej podłoże, zupełnie przestaje działać i staje się dla vegetacyi straconą; wody deszczowe spływając po powierzchni także część jego z sobą uniosą; zresztą pewna ilość łącząc się z różnemi materjami w gruncie zawartemi, tworzy związki nierozpuszczalne, z których rośliny korzystać nie mogą. Wszystkie te okoliczności wpływają na to, że ilość wapna w gruncie corocznie się zmniejsza, a z czasem zupełnie się wyczerpie. Pytanie więc: po upływie jakiego przeciągu czasu wapnowanie należy powtórzyć, aby znowu pierwiastek ten do gruntu wprowadzić? Na to odpowiedź bardzo łatwa, albowiem znając cechy gruntu wapna pozbawionego, lub zawierającego je w nader słabym stosunku, nie łatwiejszego, jak dopatrzyć chwili, w której wapna w gruncie brakować zaczyna. Najgłówniejszymi zaś cechami są: osłabienie siły vegetacyjnej, znaczne i ciągłe zmniejszanie się plonów i obecność roślin cechujących grunt wapna pozbawiony, mimo tego, że ani sposób uprawy, ani ilość nawozu nie zostały zmienione.

Wapnując powtórnie, używa się wapna w ilości daleko mniejszej. Rozmaite doświadczenia, czynione w Anglii, Francji i Niemczech, dowodzą, iż zużycie roczne wapna odpowiada 1½ do 2 korcy na mórg 300-prętowy; w powtórnem więc wapnowaniu dość będzie użyć (jako *maximum* odpowiadające wyżej przytoczonemu) 15 do 18 korcy na mórg, które znowu jakie lat 10 lub 12 działać będą. Grunta suche i lekkie najlepiej jest wapnować nie rzadziej, jak co lat 4 lub 6 i to, jakeśmy powiedzieli, w postaci kompostów.

A teraz powiemy słów kilka o najkorzystniejszym sposobie użycia wapna, który to wzgląd wielce na skuteczność wapnowania wpływa.

Zbytne wilgoć w gruncie, jak się powiedziało wyżej, wpływa najniekorzystniej na skuteczność wapna, a nawet często do tego stopnia działanie jego paraliżuje, że koszt wapnowania zostają zupełnie stracone. Prawda, że wapno przyczynia się dzielnie do polepszenia własności gruntu, ułatwia jego uprawę, czyni go bardziej dziurkowanym, a zatem skłonniejszym do przyjmowania wpływów atmosferycznych i parowania; wszelako nie jest w możności oddalenia złych skutków, pochodzących z obecności wód zaskórnych, stagnacyjnych. Przeto nim się zacznie wapnować, potrzeba wprzód jakimkolwiek sposobem usunąć zbytnią wilgoć: bądź to przez drenowanie, bądź przynajmniej przez bardzo głęboką orkę, która powiększając warstwę orną, dozwala wodzie mieścić się w większej przestrzeni.

Wapno wprost po wyjściu z pieca nie może być wywiezione i rozsypane na polu, ale potrzeba go poprzednio zamienić na drobny proszek i dopiero w tym stanie używać. Sproszkowanie to wykonać można rozmaitemi sposobami, z których głównejsze są następujące:

1° Można po prostu pozostawić wapno na wolnym powietrzu, a to po niejakiem czasie, skutkiem wpływu wilgoci nieco się zlasuje i zamieni na drobny proszek. Wszelako zachodzi tu ta niedogodność,

że wapno, lasując się, przechodzi w węglan, a nadto, w przypadku deszczu zamieni się w pewien rodzaj błota, którego ani wywieść, ani rozsiać na polu z łatwością nie będzie można. Wystawienie szopy tylko w małej części niedogodności te oddala.

2° Proponowano proszkować wapno przez zanurzenie go na kilka minut w wodzie, w koszach umyślnie na to przygotowanych. Po wyjęciu można prosto pakować na wozy i szuflami rozsypywać.

3° Układa się wapno na polu w małe kupki, obsypuje ziemią; po upływie 15 do 25 dni miesza się je z pokrywającą ziemią i rozsypuje na polu. Gdyby po odkryciu wapno nie było jeszcze dostatecznie sproszkowane, należy je rozdzielić na mniejsze kupki, przykryć ziemią i tak jeszcze jakie 8 do 10 dni zostawić.

Można także ułożyć wapno w długie i dosyć znacznej wielkości stosy, noszące pospolicie nazwisko grobów i te przykryć ziemią. Sposób ten ma tę wyższość nad układaniem w kupki, że tu można z rozsypaniem nawet kilka miesięcy wstrzymać się.

4° Nakoniec, wapno przed rozsypaniem na polu przygotować można za pomocą układania t. n. kup kompostowych. W tym celu przekładają się wapnem warstwy darniny, torfu, szłaków, śmieci różnych i t. p. a tak utworzony stos przykrywa się ziemią. Zazwyczaj na 2 części materij obcych używa się jedna wapna. Po zupełnym rozłożeniu się i utworzeniu jednolitej masy, kupa kompostowa wapienna użyta być może z wielką korzyścią na gżunta lżejszej natury. Chcąc wapnować czystym wapnem, najlepiej jest użyć sposobu pod Nr. 3 opisanego.

Gdy już wapno zostanie na polu rozsypane, należy dla tém równiejszego rozdzielenia i pomieszania z ziemią, przejść kilkakrotnie żelaznymi bronami lub worac, jednakże nie głębiej, jak na 2 do 3 cali. Głębsze przeoranie przeszkodzi dokładnemu pomieszaniu z warstwą rodzajną i utrudni przyjęcie jego przez korzonki roślin. Strzedz się tu przedewszystkiem należy, aby zaraz po rozsypaniu nie upadł deszcz, ten bowiem zbiwszy wapno w gruzełki, nietylko by nie dozwoliłby dokładnego pomieszania z ziemią, ale nadto utrudniłby jego działalność.

Pora, w której wapnowanie może mieć miejsce, nie da się z ścisłością oznaczyć, albowiem zależy od wielu bardzo miejscowych okoliczności. W każdym razie obrać do tego należy czas swobodny od innych zatrudnień gospodarskich.

Na zakończenie zrobimy uwagę, że wapnowanie nigdy nie powinno mieć miejsca równocześnie z gnojeniem, albowiem rozkład gnoju zostałby nadzwyczaj przyspieszonym, a powstałe ztąd produkta, nie mogąc być całkowicie zużyte przez rośliny, zostałyby stracone.

W Gostyńskim, dnia 12 Czerwca 1856 r. T.

Sorgho, jako ziemiopłód.

Roślina ta już od roku przeszłego zajmuje umysły gospodarzy zagranicznych i wywołuje liczne artykuły o jej uprawie, zastosowaniach, korzyściach i t. p. słowem, zaczyna wchodzić w modę. W Warszawie, za staraniem panów handlujących nasionami, pojawiło się w tym roku nasienie sorgho; rozebrano też je skwapliwie, a pora jesienna przedstawi pole do niejednego pewnie sprawozdania o możliwości zastosowania tej szacownej rośliny w naszym kraju i o korzyściach, jakie naszemu rolnictwu przynieść może. Dla tém łatwiejszego obeznania się z uprawą sorgho, sposobem pielęgnowania, rozmnażania i t. p. podajemy tu artykuł, napisany przez p. Heuzé, profesora szkoły rolniczej w Grignon, a tchnący praktyczną użytecznością:

1. *Historia sorgho.* Sorgho cukrowe, które Linneusz zwie *holcus saccharatus*, a Kunth: *Andropogon saccharatus*, pochodzi z Indyi Wschodnich, jednakże, tak w Senegambii, jako i Nigrycyi jest bardzo pospolite; w pierwszej roślinie tę znają pod nazwiskiem *kafe* lub *makari*. Niektórzy europejscy naturalisci nazwali ją *prosem kafrejskiem*, a mieszkańcy St. Domingo *malém prosem*.

Sorgho jest rośliną jednoletnią, ma łodygi rdzenne, gładkie i mocne, dochodzące niekiedy 4 i 5 stóp wysokości; kwiaty jej przed-

stawiają kłos prosty i nadzwyczaj ściśniony; ziarno nie wielkie, okrągłe, koloru czarnego, błyszczącego i w części pokryte plewką. Według pp. Bose i Duchartre, nasienie Sorgho bywa koloru żółtawego lub rdzawego, wszelako nigdyśmy go w takim stanie niewidzieli.

Sorgho zawiera w łodygach swoich znaczną ilość cukru, z którego, według Molliena, mieszkańcy kraju Bambouk (jakkolwiek są wyznania mahometańskiego) przygotowują pewien rodzaj napoju, bardzo upajającego, w którym nadzwyczaj zdają się gustować. Na początku tego wieku próbowano uprawiać Sorgho na wielką skalę w Padwie, lecz pomimo bardzo pomysłnych rezultatów, otrzymanych przez p. Arduino, wkrótce zarzucić ją musiano, przekonawszy się, że w fabrykacji cukru nigdy trzciny zastąpić nie zdoła.

Sorgho sprowadził lat temu 5 do Europy p. Montigny, konsul francuzki w Szangai (w Chinach) i oddał Towarzystwu geograficznemu w Paryżu, zaś p. Rantannet zaczął je pierwszy na wielką skalę uprawiać; a dopiero przed niedawnym bardzo czasem p. Vilmorin znalazł w łodygach Sorgho znaczne bardzo źródło spirytusu i zwrócił na to uwagę rolników.

2. *Klimat.* Nasienie Sorgho służy dla mieszkańców Senegambii do przyrządzania bardzo smacznego pokarmu, zwanego przez nich *couscous*, który stanowi pewien rodzaj papki, nadzwyczaj poszukiwanej przez murzynów. Jednakże w północnych departamentach Francyi, z powodu za mało ciepłego klimatu, nasienie to nie dojrzewa, a zatem i hodowla Sorgho w celu otrzymania ziarna, miejsca mieć nie może. Uda się jedynie tam, gdzie uprawiają kukurydzą na nasienie. Najlepszym tego dowodem są doświadczenia czynione w roku przeszłym przez pp. Vilmorin, Andrieux, którzy uprawiając Sorgho w południowych prowincjach Francyi, otrzymali bardzo piękne i najzupełniej wykształcone ziarno, którego korzec (redukując na naszą miarę) ważył 207 funtów. Fakt ten jest najpewniejszą rękojmią, że roślina o której mowa, może się utrzymać we Francyi, a największe nawet plantacje mogą być własnym nasieniem zastarczone; że zaś głównie uprawianoby ją dla otrzymania cukrowych łodyg, nie nasienia, przeto użyteczna ta roślina uważaną być może jako ziemiopłód właściwy dla wszystkich bez wyjątku północnych departamentów. W r. przeszłym uprawiono Sorgho w Boulogne (departamencie Pas de Calais) a otrzymana w łodygach ilość soku cukrowego wyrównywała południowemu Sorgho.

3. *Grunt.* Sorgho wymaga gruntu lekkiego, głębokiego, a żyznego; wszelka glina, choćby najurodzajniejsza nigdy niesprzyja w tym stopniu wzrostowi tej rośliny, co grunta zawierające w przemagającej ilości piasek, lub utworzone z namułu rzecznoego.

Wiadomo, że obecność wapna w gruncie wpływa niezmiernie na bujną vegetację buraków i trzciny cukrowej i przyczynia się do osadzenia w ich komórkach większej ilości cukru; ztąd łatwo bardzo wyprowadzić wniosek, że grunta lekkie, zawierające wapno w dostatecznej ilości, są najbardziej sprzyjające uprawie sorgho; przeciwnie zaś, obecność soli lub t. n. salin może wyrzucić bardzo niekorzystny wpływ na vegetację tej rośliny.

Koniecznym przymiotem gruntu, oprócz wyżej wspomnianych, ma być t. n. świeżość, czyli pewien stopień wilgotności, który zapewni roślinie dostateczną rozpuszczalność materij pożywnych, a zatem łatwiejsze i szybsze absorbowanie ich za pomocą korzeni. Przeciwnie, w gruncie zbyt suchym, vegetacja staje się nadzwyczaj powolną, doznaje wiele przeszkód, a zatem i tworzenie się cukru w roślinie przestaje mieć miejsce. Na gruntach, posiadających z samą naturą za mały stopień wilgotności, lub podczas mocnych upałów południowych, urządzają we Francyi pewien rodzaj nawodnienia lub wreszcie polewają pole na którym wzrasta Sorgho.

4. *Nawozy.* Jakkolwiek powiedzieliśmy wyżej, że grunt pod uprawę Sorgho ma być z natury żyzny, to wszelako nie stoi na zawadzie aby urodzajność jego podwyższać lub zasiląć rozmaitemi środkami nawozowymi, które praktyka za najstosowniejsze uznała. Pytanie tylko, czy Sorgho potrzebuje w nawozie tyle materij azotowych, co inne ziemiopłody rolnicze, czy też wymaga istot innej natury?

Liczne doświadczenia okazały, że obecność w gruncie, a mianowicie też w nawozie, materij azotowych wpływa dzielnie na utworzenie w roślinach białka i istot jemu podobnych, że znaczną stratą cukru; ztąd więc wnieść łatwo, że rośliny cukier zawierające (a między niemi i Sorgho), tyle tylko potrzebują materij azotowych, ażeby te nadały mu pewną energiją we wzroście, a zatem możność przyswajania w jak największej ilości pierwiastków cukrnorodnych, jako to: węgla, kwasorodu i wodoru.

Wiedząc to, łatwo wytłomaczyć sobie można zasadę wyżej podaną, że Sorgho potrzebuje gruntu z natury żyznego i wyprowadzić prawidło nawożenia pod tę roślinę jedynie takimi środkami nawozowymi, (organicznymi), które zawierają bardzo małą ilość amoniaku. Pod tym względem na pierwszeństwo zasługują: krew w stanie suchym, pudretta, nawozy roślinne i w ogólności wszelkie takie nawozy, których rozkład już jest bardzo wysoko posunięty. Mimo to jednak, wiedzieć potrzeba, że w miarę silniejszego nawożenia gruntu, zmniejsza się ilość cukru w roślinie, co w zupełności potwierdza znane zdanie Liebiga, że buraki z gruntów ubogich zawierają największy procent cukru.

Niedosyć jest jednak wynaleść środek nawozowy, któryby z powodu niezbyt wielkiego zasobu amoniaku był zabezpieczony od niekorzystnego wpływu na wyrobienie się cukru w roślinie; potrzeba nadto ażeby był silnie działającym i z niejaką szybkością skutki swe objawiał, ponieważ Sorgho odbywa pierwsze fazy swojego życia nadzwyczaj gwałtownie. Nawozy więc, jak: makuchy, rogi, gałgany i t. p. zkądną bardzo pod uprawę Sorgho właściwe, z powodu zbyt powolnego działania użytymi być nie mogą.

(Dokończenie nastąpi.)

WIADOMOŚCI HANDLOWE

Z B O Ż E

Gdańsk, 3 Lipca. Przy najlepszej pogodzie targi londyńskie były ożywione, a ostatnie najwyższe notowania w zupełności się utrzymały. Pola przedstawiają się dobrze, ale wegetacja jest nieco cofnięta, i na wczesne zbiory nikt nie liczy.

W ciągu tygodnia przybyło do Londynu:

	pszenicy	jęczmienia	ośsa	bobu	siemię lnia.	maki.
				grochu	i rzepak	centnarów
z kraju	9127	1151	6055	550	—	36877
z zagranicy	10993	1713	22592	3477	—	2912

Targi szkockie, irlandzkie i prowincjonalne bez wyjątku albo z podwyższeniem 2 do 3 szyl. albo z dążnością ku podwyższeniu się zamknęły.

We Francji podwyżka nowe zrobiła postępy, a i mąka i pszenica w ostatnim tygodniu od 3 do 4 fr. podniosły się.

W Holandji pszenica do 30 guld. na łaszcze poszła w górę; toż samo widzimy w Belgii, Hamburgu i innych niemieckich portowych miastach.

Na naszej giełdzie dość było ochoty do kupna, ale przesadzone żądania sprzedających utrudzały obrót interesów. Sprzedano pszenicy łaosztów 190, żyta 86, jęczmienia 5½, ośsa 12 łaosztów, siemienia lnianego 77.

płacono za łaoszt.	wagi funt.	hol.	guld. prus.		korzec warsz.	
			627	750	rsr.	k.
Pszenicy	od 118 do 125	627	—	750	7	5 55½
"	126 — 130	755	—	850	8	74 9 43
Żyta	114 — 119	612	—	645	6	93½ 7 27½
Jęczmienia	— — 112	—	—	501	—	— 5 65
Ośsa	— — —	—	—	270	—	— 3 4½
Siemienia lnianego	— — 114	—	—	520	—	— 5 88

Czas mamy najgorszy: deszcze, zimno, wichry a pszenica w ogólności słabo się przedstawia; w wielu miejscach rdza daje się spostrzegać.

Toruń przebyło: pszenicy łaosztów 28, belek sosnowych 21,060, dębowych 1525, bali łaosztów 601, smoły beczek 201, terpentyny centnarów 120.

Kursa zamian. Londyn 202¼, Amsterdam 102¼, Hamburg 45¼.

Alexander Makowski et Comp.

KURS GIEŁDY WARSZAWSKIÉJ.

Dnia 28 Czerwca (10 lipca) 1856 r.

	ŻĄDAJA		DAJA	
	r. sr.	kop.	r. sr.	kop.
I. WEXLE.				
Berlin 100 talarów	2 M.	92 70	—	92 55
Gdańsk 100 talarów	2 M.	—	—	—
Hamburg 300 b. m. k.	2 M.	142 50	—	—
Londyn 1 funt sterlin	3 M.	6 31	—	—
Lipsk 100 talarów	3 M.	—	—	—
Moskwa 100 rub. sr.	1 M.	—	—	99 50
Petersburg ditto	1 M.	—	—	99 66
Paryż 300 franków	2 M.	75 —	—	—
Wiedeń 150 złr.	2 M.	93 30	—	—
Wrocław 100 talarów	2 M.	—	—	—
2. MONETY.				
Pół-Imperyały Rosyjskie		5 16	—	5 15
Holenderskie dukaty nowe		—	—	—
" " stare ważne		—	—	—
Frydrychsдоры Pruskie		—	—	—
Rosyjskie Assygnaty		—	—	—
Austryackie bilety bankowe za 150 złr.		—	—	—
3. PAPIERY.				
Oblig. Skarbowe za 100 rub. sr.		85 89	—	85 14
oprócz kuponu 4%		—	—	—
Listy zastawne białe II okresu oprócz kup. (*)		—	—	—
" " III " za 15 r. sr.		14 67	—	14 62
Obligacje udziałowe na 300 złp.		—	—	—
Obligacje częstkowe " 500 "		—	—	—
Certyfikaty Banku lit. A. " 300 "		—	—	—
" " B. " 200 "		—	—	—
Dowody Komissyi Centr. Likw. za 100		—	—	—
Nowa Rosyjska pożyczka z 1854 5% oprócz kup.		101 78	—	—

(*) Wartość kuponu od listów zastawnych kop. 3
Od nowej Rosyjskiej pożyczki rer. 1 kop. 22½.

KURS GIEŁDY BERLIŃSKIÉJ.

Dnia 8 Lipca 1856 roku.

	P A P I E R Y	
	żądają	placą
Rosyjska 5ta pożyczka, nowa 5%	—	101
Rosyjsko-angielska pożyczka 5%	108	—
Rosyjska 6ta pożyczka 5%	—	—
Polskie Obligacje Skarbu 4%	—	85½
" Listy Zastawne nowe	94¼	94¼
" Obligacje 500-złotowe	88	—
Certyfikaty B. P. na Oblig. częst. lit. A. 300 złp.	—	95½
" " B. 200 "	—	21¼